

nior, omnes se receptione seniores Diaconos juxta *cap. 15 de M. & O.* transfiliens, fiat in ordine Presbyterorum ultimus; *turnus* nominationis pergressus ordinem Presbyterorum, jam pervenit ad Diaconos; Cajus horum penultimus fit Presbyter, antequam perveniret ad eum hebdomoda turni, & transcendit omnes Diaconos: moritur Canonicus illa hebdomade, quæ sui turni fuisset, si in ordine Diaconorum mansisset penultimus.

Q. An Cajus presbyter factus gaudeat nominatione, an verò *diaconorum ultimus*?

R. Cajus gaudebit, contra F. M. Pironium de controvers. patronor. alleg. 90: perinde ut canonicus diaconus in Decanum electus retinet suam turnum diaconalem, donec ille decessurus usque ad ultimum capitularem denuò inchoetur à Decano; quia promotio potius augere debet, quàm *jus adimere*.

EX GRAMMATICA JURIS GERMANICA.

I. Vertatur pressè ex idiomate Latino in Theodiscum infinitivus *alienare*.

R. *Veranderen*, sive olim *verußzeren*, hodiè *veräußeren*. Document. Official. Mog. & Decani B.M.V. Steph. Alexand. *Wirdwein* de an. 1280 Tom. I. *Dioces. Mog.* pag. 378. Aliud est *verändern*, mutare. nempe *res*, cum *verändern* mutet *personam domini*; quanquam olim vix inveneris *ändern*, sed loco ejus verbum *verwandeln*: sic Biblia Sæc. XV illud Job. 30 v. 21; *mutatus es mihi in crudellem*, verterunt: *du bist mir verwandelt in ein freyßlichen*; & illud Eccl. 27. v. 12 *stultus ut luna mutatur*, *der Tor wirt verwandelt als der Mon.*

II. *Echafte Ursachen*, hodieque usitatum in foro verbum, quò redditur latinè?

R. *Legales cause*, ab antiquo *Ee lex*: hoc substantivum theodiscum exolevit, derivatum ab eo *adjectivum* mansit. Lege autem antiquissima linguæ nostræ Biblia: adde *Wachterum*: noli verò scribere: *Ehe*, vel *Echast*, sed *Echast*.

III. In cit. Tom. I. pag. 378 legitur: *derselbe Priester sal (non soll, ut hodie) auch demselben Probst, ader (non oder, ut nunc) Lands-Bischof in allen Dingen gehorsam, und unterworfen sin, zu gleicher Weise, als die andre Pfaffheit derselben Probstien. Qui vertes hoc in latinum?*

R. Idem quoque presbyter illi *Prapósito*, sive *Chorepiscopo* in omnibus obediens erit & subiectus, eo modo, quo *alius* illius *Prapositurae Clerus*. Rectius hic *Archidiaconus* exprimitur verbo: *Lands-Bischof*, quàm apud Treviros *Chor-Bischof*; cum Archidiaconi Germaniæ non superintendant *Choro*, sed *Regioni*, ἐπὶ τῆς κλῆ-

εας προπύργιος, super regionem speculantes. Et quoniam Archidiaconatus plerumque fuerant, ut hodieque multi, *præposituris* annexi, ideo vocabantur *Probstheien*. Verbum vetus *Waffheit* hodie obsoletum est adeo, ut siquis per indignationem, aut vilipendiam Clericum vocaret *Waff*, *injuriarum* conveniri posset.

EX GRAMMATICA LL. LATINA.

In l. 36 ff. de *condict. indeb.* servus cujusdam insciente Domino *magidem* commodavit.

Q. Quid hinc est *magis*?

ædet *Glossa*, esse *tabularium*, seu *schacherium*: quid intelligat barbara, nescio: rectius dixisset *subalterium*. Evolve *magis Budæum* annot. in *Pandect.* pag. 344. ubi *Ful. Pollux* *magidem* refert inter *coquinaria instrumenta*, aitque, *maetram* (Treviris *eine Mul*, aliis Germanis *eine Multe*, ein *Backtrog*) appellari & *magidem*, & *scapham* (*eine Mulder*) vas ligneum in quo farina subigitur: sed non credo convenire huic legi. *Orbicularium* teneo *instrumentum* esse, quod vocat ex gallico *rondeillum*, sed non *coquina*, ejusmodi habent pistorum *dalciarii*, *Zartenpfanne*; potius autem *lancem rotundam concavam*, que *mensis* apponitur, in modum *lancium* illarum, in quibus paratur *lactuca*, offeruntur *cremores*, *faræ* &c. quas tamen *lances* cum *platella* (ein *Plättel*) non confundo, utpote, quæ *magis plana* est, quam *magis* *Plinius* lib. 33 cap. II. hinc applico, referentem, quod *Fenestella*, qui obiit sub Principatu *Tiberii Cæsaris*, narret, *tympana* se juvene appellata fuisse *stateras*, & *lances*, quas antiqui *MAGIDAS* appellaverant, utique *argenteas*, de quibus loquitur *Plinius*, luxum vasorum mensalium apud Romanos describens. *Lancem* quoque ex lamina, cupræve profundam, cui mercatores *salem ponderandum* immittunt, rectè vocaveris *magidem*; item omne *pelvium* (der *Becken*) genus.

EX LATINITATE DECRETI ET DECRETALIIUM GREGORII IX.

I. In cap. 1. §. *una verò* de *Summ. Trin.* ponitur: *TRANSSUBSTANTIATIS* pane in *Corpus* & *vino* in *Sanguinem* potestate *divinâ*: adde in cap. 6. de *celebr. Missar.* *transsubstantiavit*; barbarè id quidem, attamen apprime catholicè, ut significaretur *conversio totius substantiæ panis & vini in Corpus & Sanguinem Christi*, remanentibus solis speciebus, non *conversio solius formæ in aliam*, remanente eadem materiâ.

II. In cap. 2. de *consuet. traditio agri*, *Ecclesiæ* cuidam *oblatus*, in *Daniâ* fiebat

febat per
lo involu
cabatur y
x. E
ficabat; f
bat; erat;
Tom. I. I
einen ande
III. S. Aug
donant, m
hi venatore
x. Pogi
nates erga
admin. rer.
per compes
* Juri
rior aute
ille verb
manus fu
I. Frequen
munio
II. Hoc cas
torie rep
fortum id
ego non se
III. Constanti
vi q̄ poscit.
IV. Julianus
git in l. i
tis exceptio
datur.